

ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN — POLONIA

VOL. XLIX, 2

SECTIO AAA

1994

Instytut Matematyki UMCS
Zakład Funkcji Analitycznych

Jan KRZYŻ

**Pięćdziesiąt lat studiów matematyki na Uniwersytecie
Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (1944–1994)**

Fifty Years of Mathematics at the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin
(1944–1994)

Jednym z czterech wydziałów powstałego w październiku r. 1944 Uniwersytetu był Wydział Przyrodniczy, składający się z dwóch sekcji: biologicznej i matematyczno-fizyczno-chemicznej. Wśród profesorów, którzy otrzymali nominację z dniem 1 XI 1944 roku znajdowali się m.in. Mieczysław Biernacki, w chwili wybuchu wojny profesor zwyczajny matematyki Uniwersytetu Poznańskiego oraz Jan Antoni Błaton, uczeń znakomitego fizyka Wojciecha Rubinowicza, przed wojną dyrektor Państwowego Instytutu Meteorologicznego.

PIERWSZY ROK STUDIÓW NA SEKCJI MAT.-FIZ.-CHEM. 1944/1945

W roku akademickim 1944/1945 uruchomiono na sekcji mat.-fiz.-chem. Wydziału Przyrodniczego I rok studiów wspólny dla wszystkich trzech kierunków. Zaplanowane były studia czteroletnie z podziałem trymestralnym. Po zaliczeniu 10 trymestrów i zdaniu przewidzianych planem studiów egzaminów i kolokwium można było przystąpić do pisania pracy magisterskiej.

Oto plan zajęć dla studentów sekcji mat.-fiz.-chem. w roku akademickim 1944/1945 na pierwszym roku (oczywiście studiów na wyższych latach nie uruchomiono wówczas):

Wykłady i ćwiczenia:	Wykładowcy:	Liczba godz. tygodniowo
I trymestr		
Rachunek różniczkowy i całkowy	prof. Mieczysław Biernacki	2
Uzupełnienia z matematyki	"	1
Fizyka	prof. Jan Błaton	4
Ćwiczenia z fizyki	"	2
Chemia nieorganiczna	prof. Władysław Wiśniewski	4
Logika i metodologia nauk	prof. Narcyz Łubnicki	2
Ćwiczenia z logiki	"	2
II trymestr		
Geometria analityczna	prof. Juliusz Rudnicki	4
Ćwiczenia z geometrii analitycznej	"	2
Teoria wyznaczników	"	1
Rachunek różniczkowy i całkowy	prof. Biernacki	5
Ćwiczenia z rach. różn. i całk.	"	3
Fizyka	prof. Błaton	4
Uzupełnienia z fizyki	"	2
Ćwiczenia z fizyki	"	2
Chemia nieorganiczna	prof. Wiśniewski	4
Ćwiczenia z chemii	"	2
Logika i metodologia nauk	prof. Łubnicki	2
Ćwiczenia z logiki	"	2
III trymestr		
Geometria analityczna	prof. Rudnicki	4
Ćwiczenia z geometrii analitycznej	"	2
Teoria wyznaczników	"	1
Rachunek różniczkowy i całkowy	prof. Biernacki	5
Ćwiczenia z rach. różn. i całk.	"	3
Fizyka	prof. Błaton	4
Uzupełnienia z fizyki	"	2
Ćwiczenia z fizyki	"	2
Chemia nieorganiczna	prof. Wiśniewski	4
Ćwiczenia z chemii nieorganicznej	"	4
Uzupełnienia z chemii	"	2
Wstęp do fizyki atomowej	prof. Henryk Niewodniczański	5
Logika i metodologia nauk	prof. Łubnicki	2
Ćwiczenia z logiki	"	2
Lektorat z języka angielskiego	Z. Borowska	2
Historia nauk przyrodniczych i ewolucjonizm	prof. Henryk Raabe	2

Ćwiczenia z geometrii analitycznej i z fizyki prowadzili Jacek Prentki i Jan Rzewuski, ćwiczenia zaś z rachunku różniczkowego i całkowego w III trymestrze — student I roku i mł. asystent Jan Krzyż. Jacek Prentki wyjechał do Francji. W latach późniejszych był dyrektorem Instytutu Badań Jądrowych w Genewie i profesorem fizyki na Sorbonie. Natomiast Jan Rzewuski (1916–1994), po uzyskaniu stopnia doktora fizyki, na Uniwersytecie Warszawskim w r. 1947, został profesorem Uniwersytetu Wrocławskiego, a w r. 1976 członkiem rzeczywistym PAN.

Studia na I roku zaliczyło, według posiadanych przez autora informacji, 17 osób, z których 11 obrało jako przedmiot dalszych studiów matematykę, fizykę względnie nauki techniczne, pozostałych zaś 6 chemię.

Oto studenci, którzy zaliczyli I rok studiów:

1. Edward Bałuka po zaliczeniu I roku studiów na UMCS przeniósł się na Uniwersytet Poznański, gdzie uzyskał magisterium z matematyki w r. 1948. Potem zamieszkał we Wrocławiu, gdzie został pracownikiem naukowym Politechniki. W czerwcu r. 1964 obronił pracę doktorską napisaną pod kierunkiem prof. Jerzego Słupeckiego, lecz niemal całkowita utrata wzroku uniemożliwiła mu kontynuację pracy naukowej. Zmarł 8 grudnia 1986 roku.

2. Tadeusz Barucki równoległe do studiów na UMCS, uczestniczył w zajęciach na KUL-u (historia sztuki) i na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej (z tymczasową siedzibą w Lublinie). Po przeniesieniu się do Krakowa uzyskał w r. 1949 stopień magistra inżyniera na Wydziale Politechnicznym (sekcja architektury) Akademii Górniczo-Hutniczej. Jest obecnie wysoko cenionym, zarówno w kraju, jak i za granicą, architektem (por. *Kto jest kim w Polsce*, wyd. 3 (1993), s. 38).

3. Wiesław Czyż był najmłodszym studentem na roku (rocznik 1927) i asystentem od II roku. Uzyskał magisterium z matematyki w styczniu r. 1948 na podstawie pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem prof. Jana Mikusińskiego. Zaproszony przez prof. Blatona do objęcia u niego asystentury, przeniósł się do Krakowa, lecz tragiczna śmierć prof. Blatona w maju 1948 r. przerwała ich współpracę. Po uzyskaniu stopnia doktora fizyki na Uniwersytecie Jagiellońskim (promotorem był prof. Jan Weysenhoff) pracował naukowo najpierw w Instytucie Fizyki Jądrowej w Krakowie, a ostatnio jako profesor zwyczajny w Instytucie Fizyki UJ. Jest członkiem rzeczywistym PAN.

4. Krystyna Głazowska uzyskała magisterium z matematyki na podstawie pracy dyplomowej napisanej pod kierunkiem prof. Biernackiego. W latach 1946–1956 pracowała na UMCS jako asystentka prof. Łubnickiego, a potem jako wykładowca Politechniki Szczecińskiej. Po powrocie do Lublina pracowała do r. 1977 w szkolnictwie średnim.

5. Jan Krzyż po zaliczeniu pierwszego roku studiów na UMCS przeniósł się na Uniwersytet Poznański, gdzie uzyskał magisterium z matematyki pod kierunkiem prof. Władysława Orlicza. Doktorat na UMCS (r. 1954, promotor prof. Biernacki), habilitacja na UJ (1961). W latach 1961–1993 samodzielny pracownik naukowy UMCS, ostatnio profesor zwyczajny w Instytucie Matematyki. Kontynuuje pracę w wymiarze 1/3 etatu po przejściu na emeryturę w r. 1993.

6. Jerzy Łoś zaliczył w r. 1939 pierwszy rok studiów filozoficznych na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Pod koniec r. 1945 jako student UMCS został asystentem prof. Stefana Harasska. Po zaliczeniu 10 trymestrów studiów w r. 1946 otrzymał absolutorium i temat pracy magisterskiej u prof. Słupeckiego i przeniósł się do Wrocławia. Otrzymał tam asystenturę u dr. Romana Stanisława Ingardena. Magisterium na UMCS uzyskał w r. 1947, a stopień doktora na Uniwersytecie Wrocławskim rok później (promotor: prof. J. Słupecki). W r. 1952 został zastępcą profesora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, a po uzyskaniu stopnia doktora nauk matematycznych w r. 1955 został profesorem nadzwyczajnym, a wkrótce potem zwyczajnym. W r. 1960 przeniósł się do Instytutu Matematycznego PAN, a stamtąd do Instytutu Podstaw Informatyki PAN. Jest członkiem rzeczywistym PAN.

7. Wiktor Oktaba zaliczył pierwszy rok studiów przed wojną na Uniwersytecie Warszawskim. Pracę na UMCS rozpoczął w r. 1945 jako mł. asystent, magisterium pod kierunkiem prof. Biernackiego w r. 1947, doktorat (promotor: prof. Mikołaj Olekiewicz) w r. 1957. W latach 1955–1990 na Akademii Rolniczej w Lublinie, ostatnio jako prof. zwyczajny i dyrektor Instytutu Zastosowań Matematyki. [Biogram w *Kto jest kim w Polsce*, wyd. 3 (1993), s. 512].

8. Halina Pidek-Łopuszańska była asystentką na UMCS w latach 1945–1948. Zaproszona przez prof. Blatona przenosi się na początku r. 1948 do Krakowa i kończy na UJ pracę magisterską, rozpoczętą w Lublinie pod kierunkiem prof. Mikusińskiego. Doktorat u prof. Stanisława Gołęba w r. 1951. Od r. 1954 pracuje na Politechnice Wrocławskiej na stanowisku docenta.

9. Duszan Poniż po zaliczeniu I roku na UMCS kontynuował studia na Politechnice Warszawskiej. Po ich ukończeniu uzyskał doktorat nauk technicznych i był pracownikiem naukowym politechniki. Obecnie jest profesorem jednego z college'ów technicznych w Teksasie.

10. Czesław Ryll-Nardzewski; jako student II roku otrzymał asystenturę. W r. 1948 uzyskał magisterium pod kierunkiem prof. Mikusińskiego, a w r. 1949 doktoryzował się; promotorem był prof. Biernacki. W r. 1950

przeniósł się do Wrocławia, gdzie się habilitował rok później. Obecnie jest profesorem Politechniki Wrocławskiej i członkiem rzeczywistym PAN.

11. Mieczysław Subotowicz otrzymał po II roku studiów asystenturę u prof. Ziemeckiego i pod jego kierunkiem ukończył pracę magisterską z fizyki ciała stałego. Promotorem ukończonej w r. 1958 pracy doktorskiej z fizyki jądrowej był prof. Włodzimierz Żuk. Habilitował się w r. 1966 z fizyki jądrowej. Profesorem nadzwyczajnym został w r. 1971, zwyczajnym zaś w r. 1979. Od r. 1994 na emeryturze. [Biogram w *Kto jest kim w Lublinie 1991 — Informator Lubelski*, Lublin 1991, s. 115].

Pozostałe osoby to 6 pań, których zainteresowania naukowe okazały się odmienne.

Barbara Frankówna została w r. 1945 asystentką-wolontariuszką u prof. Władysława Wiśniewskiego. Pracę magisterską ukończyła pod kierunkiem prof. Włodzimierza Hubickiego w r. 1950. Prof. Hubicki był również promotorem jej pracy doktorskiej ukończonej w r. 1960. Od r. 1958 była adiunktem w Zakładzie Chemii Nieorganicznej, a później do chwili przejścia na emeryturę st. wykładowcą w tymże zakładzie.

Michalina Dąbkowska została jako studentka po II roku asystentką prof. Wiśniewskiego. Pracę magisterską z chemii ukończyła w r. 1950 pod kierunkiem prof. Hubickiego. Był on również promotorem pracy doktorskiej, której obrona miała miejsce w r. 1960. Od r. 1969 pracowała na stanowisku docenta w Instytucie Chemii aż do chwili przejścia na emeryturę.

Maria Dux-Łosiowa zmieniła kierunek swych zainteresowań z chemii na biologię. Uzyskała na początku lat pięćdziesiątych magisterium z biologii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Potem pracowała aż do emerytury w szkolnictwie średnim.

Panie Stanisława Krasowska-Karpińska, Zofia Kulik-Wiśniewska i Jadwiga Markiewicz-Kułażyńska po zaliczeniu pierwszego roku studiów na UMCS przeniosły się do Łodzi i ukończyły studia chemii na politechnice.

PIERWSZE DWUDZIESTOPIĘCIOLECIE (1944–1969)

W roku akademickim 1944/1945 — pierwszym roku funkcjonowania UMCS — matematyka była reprezentowana przez dwie katedry i ich kierowników, którymi byli przedwojenni profesorowie zwyczajni matematyki, Mieczysław Biernacki — profesor Uniwersytetu Poznańskiego oraz Juliusz Rudnicki — profesor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Zajęcia dydaktyczne odbywały się w gmachu gimnazjum Staszica, a ponadto, począwszy od drugiego trymestru, w trzypiętrowej kamienicy przy Alejach Racławickich 21. W roku akademickim 1945/1946 prof. Rudnicki wyjechał do

Torunia, gdzie powstawał nowy uniwersytet, nawiązujący do wileńskich tradycji. Katedra Matematyki II pozostała wprawdzie nieobsadzona, lecz powstały dwie nowe katedry: Logiki i Podstaw Matematyki oraz Statystyki Matematycznej. Ich kierownikami zostali zastępcy profesora: dr Jerzy Słupecki oraz dr Mikołaj Olekiewicz, do których dyspozycji przydzielono lokale przy ul. Skłodowskiej 2.

W lutym r. 1946 habilitował się na Wydziale dr Jan Mikusiński, uczeń prof. Biernackiego z okresu poznańskiego. On też objął z dniem 1 IX 1946 roku kierownictwo Katedry Matematyki II. Pod koniec r. 1947, po dwuletnim pobycie w Lublinie, prof. Słupecki przeniósł się do Wrocławia. Katedrę Logiki i Podstaw Matematyki objął po nim z dniem 1 IX 1947 roku dr Adam Bielecki, zaproszony do Lublina przez prof. Biernackiego.

W roku 1947 sekcja matematyki otrzymała do swej dyspozycji pomieszczenia i sale wykładowe przy Placu Litewskim 5, co trochę poprawiło sytuację lokalową. Pod koniec r. 1948 prof. Mikusiński, po dwuletnim pobycie w Lublinie, również przeniósł się do Wrocławia. Katedrę Matematyki II objął po nim po swej habilitacji, która miała miejsce w lipcu r. 1949, prof. Adam Bielecki, a przemianowana w r. 1950 na Katedrę Matematyki III dawna Katedra Logiki i Podstaw Matematyki została obsadzona z dniem 1 X 1951 roku przez dr. Krzysztofa Tatariewiczza, ucznia prof. Ważewskiego z UJ. W roku 1951 nastąpił podział Wydziału Mat.-Przyr. na Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii oraz na Wydział Biologii i Nauk o Ziemi.

Dalsze zmiany organizacyjne nastąpiły w r. 1952, kiedy weszła w życie nowa ustawa o szkolnictwie wyższym. Stopień naukowy doktora został na wzór sowiecki zastąpiony stopniem kandydata nauk, habilitacja zaś została zniesiona, a na jej miejsce wprowadzono stopień doktora nauk. Jednocześnie wprowadzono dwustopniowe studia 3 + 2. Prawo do prowadzenia pełnych pięcioletnich studiów otrzymały tylko trzy uniwersytety: warszawski, wrocławski i krakowski. Utworzono wówczas Zespołową Katedrę Matematyki. Kierownikiem jej został prof. Biernacki, kierownictwo zaś trzech Zakładów Matematyki wchodzących w jej skład otrzymali: M. Biernacki, A. Bielecki i K. Tatariewicz. Ten ostatni został mianowany decyzją CKK docentem w r. 1953. Taki stan organizacyjny utrzymał się niemal do końca roku 1959.

W tym czasie w r. 1954 zostały ukończone dwa budynki dla Wydziału. Jeden z nich — MF1 — otrzymały matematyka, fizyka i chemia fizyczna (prof. Andrzej Waksmundzki), drugi zaś, zwany *małą chemią*, chemia nieorganiczna (prof. Włodzimierz Hubicki) i organiczna (prof. Marian Janczewski). Spośród absolwentów studiów trzyletnich matematyki w r. 1954 zakwalifikowano u nas na studia wyższego stopnia dwoje istotnie wyróżniających się studentów, mających do tego właściwe pochodzenie (Barbarę

Lewczyńską-Piłatową i Zdzisława Lewandowskiego), lecz wyróżnienie takie spotkało również znacznie słabszego absolwenta, który szczylił się swoją służbą w batalionach NKWD zwalczających *reakcyjne podziemie*.

W związku z zakwalifikowaniem UMCS do uczelni niższej rangi skreślono z planu budowę audytorium wydziałowego, które miało stanąć w miejscu, gdzie dziś wznosi się wieżowiec matematyki i fizyki MF3 oraz budynek naróżny fizyki F2 z wejściem od ul. Radziszewskiego. Gdy w r. 1958 ponownie zmieniono ustawę akademicką, przywracając stopień doktora i habilitacje oraz likwidując studia dwustopniowe, spodziewany znaczny wzrost liczby studentów wymuszał radykalne powiększenie bazy lokalowej. Jeśli chodzi o chemię, genialnie proste rozwiązanie znalazł prof. Waksmundzki. Korzystając z naukowych aspiracji wiceministra przemysłu chemicznego mgr. Karola Akermana, który dysponował sporymi środkami finansowymi w związku z budową Zakładów Azotowych w Puławach, umożliwiono mu przeprowadzenie doktoratu i habilitacji na UMCS. W zamian za to Ministerstwo sfinansować miało budowę *dużej chemii*, gdzie kształcono by chemików na potrzeby kombinatu puławskiego. W latach sześćdziesiątych zaczęto ten plan realizować.

Gdy w r. 1962 prorektorem do spraw nauki został prof. Żuk, podjął się on realizacji budowy audytorium w zmienionej formie. Chemicy wycofali się sami, matematyków zaś „wycofano” obietnicą przydzielenia pomieszczeń Akademii Rolniczej po jej przeprowadzce na Felin. Realizacja tak zmienionego planu zaczęła się w połowie lat sześćdziesiątych.

Tymczasem w r. 1959 umiera prof. Biernacki, twórca lubelskiego ośrodka matematycznego. Kierownictwo Zespołowej Katedry Matematyki obejmuje po nim prof. Bielecki. Ponieważ prof. Tatarkiewicz, w związku z sytuacją rodzinną (konieczność opieki nad rodzicami) rozpoczął starania o przeniesienie do Warszawy, zaistniała obawa, że sekcja matematyczna na UMCS zostanie zlikwidowana. Jednakże zapobiegł temu prof. Bielecki. Sfinalizował on w r. 1960 jako promotor dwa bardzo dobre doktoraty (J. Kisyński, Z. Lewandowski), był recenzentem trzech prac habilitacyjnych (Jan Krzyż na UJ w r. 1961, Konstanty Radziszewski na UMCS w r. 1962, Zdzisław Lewandowski na UMCS w r. 1963) oraz promotorem trzech dalszych doktoratów w r. 1962 (Barbara Krzyżowa, Jan Błaż, Tadeusz Dłotko). Mimo przejścia prof. Tatarkiewicza na Politechnikę Warszawską w r. 1962, kadra nauczająca była już dostatecznie silna, tak że groźba likwidacji sekcji została zażegnana. Zresztą prof. Tatarkiewicz nadal przyjeżdżał na zajęcia z Warszawy przez 4 lata, z roczną przerwą, kiedy przebywał w USA. W ramach Zespołowej Katedry Matematyki zostały powołane Zakłady Funkcji Analitycznych i Geometrii, których kierownikami zostali docenci Krzyż i Radziszewski.

Zakłady te zostały przekształcone w samodzielne katedry, a Zespołowa Katedra Matematyki w Katedrę Analizy Matematycznej. W r. 1965, w ramach Katedry Analizy Matematycznej jej kierownik prof. Bielecki zorganizował przy współudziale dr. Światomira Ząbka i mgr. Zbigniewa Skorzyńskiego w baraku przy ul. Langiewicza Zakład Metod Numerycznych. Zainstalowano tam początkowo komputer UMC-1, w r. 1966 zaś nieco lepszy komputer typu Odra 1013. Na kierunku *matematyka* powołano jednocześnie studia o specjalności *metody numeryczne*. W r. 1969 z inicjatywy prof. Bieleckiego tytuł naukowy docenta otrzymali dr Krzyżowa i dr Ząbek. Doc. Krzyżowa pełniła przez 4 kadencje obowiązki prodziekana do spraw studenckich na Wydziale Mat.–Fiz.–Chem., doc. Ząbkowi zaś powierzono kierownictwo Zakładu Metod Numerycznych (pełni tę funkcję do chwili obecnej).

DRUGIE DWUDZIESTOPIĘCIOLECIE (1970–1994)

W r. 1970, w ramach ogólnopolskiej reorganizacji szkół wyższych, powołano na Wydziale trzy instytuty, które zostały podzielone na zakłady. W ramach Instytutu Matematyki powstały Zakłady: Równań Różniczkowych (prof. Bielecki), Funkcji Analitycznych (prof. Krzyż), Geometrii i Topologii (prof. K. Radziszewski), Algebry i Analizy Funkcjonalnej (doc. dr Tadeusz Leżański, który przeszedł do UMCS z Instytutu Matematycznego PAN w r. 1964) i Metod Numerycznych (doc. Ząbek).

W ciągu następnych czterech lat poprawiła się nieco sytuacja lokalowa Instytutu Matematyki. W r. 1972 pomieszczenia w MF1, zajmowane przez Zakład Chemii Fizycznej, który przeprowadził się do budynku *dużej chemii*, przejął Zakład Metod Numerycznych, w r. 1974 zaś Zakłady Funkcji Analitycznych oraz Geometrii i Topologii otrzymały siódme i ósme piętro w MF3. Ponadto Instytut Matematyki otrzymał na sekretariat część szóstego piętra oraz bibliotekę na dziewiątym piętrze wieżowca MF3.

Po przejściu prof. Mikołaja Olekiewicza na emeryturę w r. 1966 kuratorem Zakładu Statystyki Matematycznej został prof. Krzyż i z tego powodu pracownicy Zakładu znaleźli się po utworzeniu Instytutu w Zakładzie Funkcji Analitycznych. Uczeń prof. Olekiewicza Dominik Szynal, który doktoryzował się u niego w r. 1965, uzyskał habilitację w r. 1969 i wykazał się dużą aktywnością w pracy naukowej oraz w kształceniu młodej kadry. Okazało się więc celowym wyodrębnienie z Zakładu Funkcji Analitycznych nowego Zakładu Rachunku Prawdopodobieństwa i powierzenie jego kierownictwa doc. Szynalowi, co nastąpiło 1 III 1975 roku. W ciągu kilkunastu następnych lat powstał na bazie tego Zakładu liczący się w kraju ośrodek badań

naukowych w zakresie probabilistyki. Wyszli z niego profesorowie Zdzisław Rychlik i Wiesław Zięba, dr hab. August Zapala oraz wielu doktorów.

W r. 1980 przeszedł na emeryturę prof. Bielecki, a kierownictwo Zakładu Równań Różniczkowych przejął po nim jego uczeń, prof. dr hab. Kazimierz Goebel. Również i ten Zakład dochował się kilku doktorów habilitowanych. Są nimi profesorowie UMCS Witold Rzymowski i Tadeusz Kuczumow oraz adiunkci dr hab. Wojciech Zygmunt i dr hab. Stanisław Prus, choć ten ostatni formalnie był pracownikiem, a obecnie jest kierownikiem Zakładu Algebry i Analizy Funkcjonalnej.

W Zakładzie Funkcji Analitycznych dużą aktywnością naukową i dydaktyczną, a także organizacyjną wykazał się prof. Eligiusz Złotkiewicz, który przeszedł w Zakładzie przez wszystkie szczeble kariery naukowej od asystenta aż do profesora zwyczajnego i po odejściu prof. Krzyża na emeryturę w roku 1993 został kierownikiem Zakładu. W Zakładzie habilitowali się, prócz prof. Złotkiewicza, Jan Stankiewicz (obecnie profesor Politechniki Rzeszowskiej), doc. dr hab. Wojciech Szapiel, doc. dr hab. Jan Szywał oraz dr hab. Józef Waniurski. Współpraca naukowa z Uniwersytetem w Montrealu, w szczególności z profesorem Qazi I. Rahmanem, nawiązana przez kierownika Zakładu Funkcji Analitycznych, umożliwiła wszystkim czterem habilitantom otrzymanie długoterminowych stypendiów naukowych płatnych przez stronę kanadyjską. Odciążenie od obowiązków dydaktycznych i rodzinnych i możliwość skupienia się na pracy naukowej przyczyniły się walenie do sfinalizowania prac habilitacyjnych wymienionych wyżej doktorów. Za wybitne osiągnięcia naukowe oraz za okazaną naszej uczelni pomoc został prof. Rahmanowi nadany w r. 1984 tytuł doktora *honoris causa* UMCS.

Na początku lat siedemdziesiątych bardzo obiecująco wyglądała sytuacja w kierowanym przez prof. Radziszewskiego Zakładzie Geometrii i Topologii. Z jego inicjatywy podjął na początku lat siedemdziesiątych pracę w Zakładzie doc. dr hab. Andrzej Szybiak z Instytutu Matematycznego PAN. Doc. Szybiak przejął opiekę naukową nad kilkoma młodymi asystentami. Jednakże doszło po jakimś czasie do pewnych tarć pomiędzy nowo zaangażowanym docentem a kierownikiem Zakładu, co zmusiło władze uczelni do wydzielenia Pracowni Topologii z Zakładu i powierzenie jej kierownictwa doc. Szybiakowi. W tej pracowni ukończyło swe prace doktorskie (z doc. Szybiakiem jako promotorem) 5 osób. Niestety, po ogłoszeniu stanu wojennego pozostali za granicą dr Andrzej Bucki oraz doc. Szybiak. W roku 1984 zmarł niespodziewanie w następstwie powikłań po zapaleniu płuc prof. Radziszewski, a wkrótce potem zginął w wypadku samochodowym dr Andrzej Kieres. Zakład Geometrii i Pracownia Topologii pozostały bez samodzielnych pracowników naukowych. Niedawno objął kierownictwo Zakładu dr hab. Wi-

told Rzymowski, prof. UMCS, i habilitował się dr Jan Kurek, a więc sytuacja uległa pewnej poprawie.

Zakład Algebry i Analizy Funkcjonalnej, po przejściu prof. Tadeusza Leżańskiego na emeryturę w r. 1993, pozostał bez kierownictwa. Dopiero po ukończeniu zainicjowanego przez prof. Goebbla przewodu habilitacyjnego dr. Stanisława Prusa, adiunkta Zakładu, udało się w sposób naturalny zapłacić lukę powstałą po odejściu prof. Leżańskiego.

W Zakładzie Metod Numerycznych rozwojowi bazy materialnej nie towarzyszył adekwatny rozwój kadry naukowej. Wprawdzie wiele osób uzyskało doktoraty (w trzech promotorem był doc. Ząbek), lecz dopiero w ostatnich latach miały miejsce dwie habilitacje pracowników Zakładu: dr. Ryszarda Smarzewskiego i dr. Stanisława Grzegórskiego. Pewnym usprawiedliwieniem może tu być znaczne obciążenie Zakładu obowiązkami dydaktycznymi, a także systematyczna ucieczka młodych pracowników do znacznie lepiej opłacanych miejsc pracy poza uczelnią.

W ciągu ostatnich pięciu lat Instytut Matematyki przeżył prawdziwą rewolucję informatyczną. Zainstalowano w Instytucie kilka najwyższej klasy kserografów, co umożliwia reprodukcję materiałów niezbędnych do pracy naukowej. Ponadto w wielu gabinetach i pokojach asystenckich zainstalowano komputery i drukarki wysokiej klasy. Umożliwiło to wydruki prac naukowych o wymaganym przez liczące się czasopisma naukowe standardzie, a także dzięki zaawansowanym programom, takim jak *Mathematica*, można było dokonywać testowania hipotez czy też dokonywania różnych obliczeń numerycznych. Dzięki opanowaniu przez kilku pracowników Instytutu techniki komputerowego składu tekstów matematycznych *TeX* można było zrezygnować z usług obcych drukarni i zacząć wydawać „Annales UMCS” Sectio A we własnym zakresie i to na poziomie profesjonalnym. Udało się przez to zlikwidować permanentne opóźnienia wydawnicze tego czasopisma, będące zgorądkiem redakcji. Dzięki komputeryzacji Instytut został włączony w międzynarodową sieć poczty elektronicznej *Internet*, co zapewniło możliwość bezpośredniego kontaktowania się z matematykami w kraju i za granicą, a także przesyłanie pocztą elektroniczną prac matematycznych i korekt w ciągu kilku minut na przykład do USA czy Japonii.

Warto zaznaczyć, że koszty tej rewolucji informatycznej zostały pokryte w znacznej mierze z grantów, które uzyskały Zakład Funkcji Analitycznych, Zakład Równań Różniczkowych, a także współuczestniczący w grantach z innej uczelni Zakład Rachunku Prawdopodobieństwa.

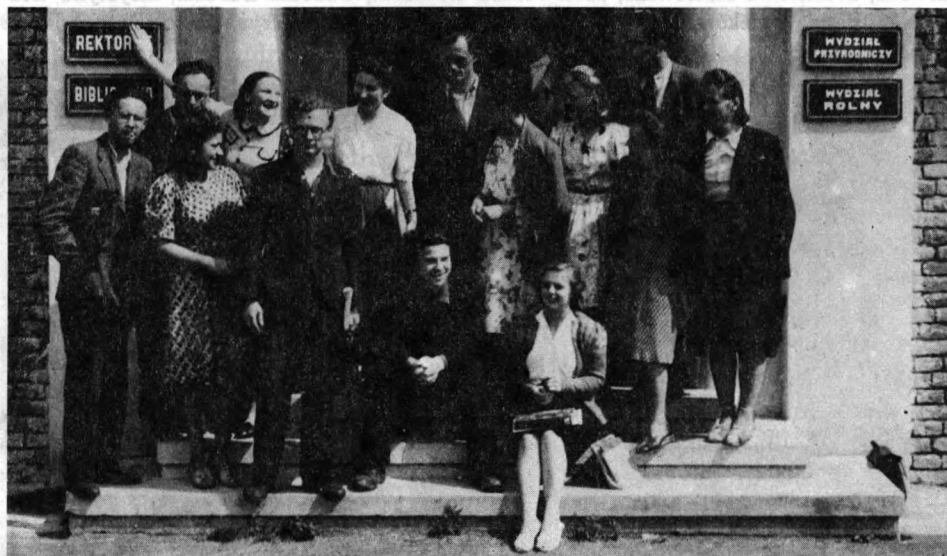
Fot. 1. Studenci i profesorowie sekcji mat.-fiz.-chem. I roku akademickiego 1944/1945. Stoją od prawej: Wiesław Czyż, Czesław Ryll-Nardzewski, Barbara Franke, Wiktor Oktaba, Jadwiga Markiewicz, prof. Henryk Niewodniczański, Jerzy Łoś, Michalina Dąbkowska, Stanisława Krasowska, prof. Juliusz Rudnicki, Tadeusz Barucki, Krystyna Głazowska, Halina Pidekówna, Maria Duxówna, Zofia Kulik, Jan Krzyż. Siedzi: Duszan Poniż

Fot. 2. Stoją od lewej: Edward Bałuka, Halina Pidekówna, Krystyna Głazowska, Michalina Dąbkowska, Wiesław Czyż (widać tylko czoło i okulary), prof. Mieczysław Biernacki, Tadeusz Barucki, Maria Duxówna, Mieczysław Subotowicz, Jerzy Łoś, Jan Krzyż

Fot. 3. Prof. Juliusz Rudnicki (V 1945)
podczas wykładu geometrii analitycznej
(w sali gimnazjum Staszica)

Fot. 4. Stoją od lewej: Czesław Ryll-Nardzewski, Edward Bałuka, Jadwiga Markiewicz, Michalina Dąbkowska, Wiesław Czyż, Maria Duxówna, Wiktor Oktaba, Krystyna Głazowska, Jerzy Łoś, Barbara Frankówna, Tadeusz Barucki, Zofia Kulik, Stanisława Krawowska. Siedzą: Duszan Poniż, Halina Pidekówna (budynek na rogu Al. Racławickich i ul. Głowackiego)

PROFESOROWIE TYTULARNI SEKCJI MATEMATYKI

ADAM BIELECKI

Urodził się 13 lutego 1910 roku w Borysławiu. Studiował matematykę na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1928–1931. Doktorat na UJ uzyskał w r. 1935. W latach 1936–1939 znalazł się w grupie ok. 200 pracowników naukowych UJ aresztowanych i deportowanych do obozów koncentracyjnych Sachsenhausen i Dachau. W r. 1940, w związku z międzynarodową akcją protestacyjną, większość z nich, a wśród nich dr Bielecki, została zwolniona. W czasie okupacji dr Bielecki uczył na pół etatu w szkole zawodowej i brał aktywny udział w tajnym nauczaniu. Po zakończeniu działań wojennych dr Bielecki wykładał na Politechnice Krakowskiej przez 2 lata, a w r. 1947 przybył do Lublina na zaproszenie prof. Mieczysława Biernackiego i objął jako zastępca profesora Katedrę Logiki Matematycznej i Podstaw Matematyki. Od tej chwili związał się na stałe z UMCS aż do przejścia na emeryturę w r. 1980.

W r. 1949 habilitował się na UMCS i rok później mianowany został profesorem nadzwyczajnym i objął Katedrę Matematyki II na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym UMCS. Pełnił kolejno, w miarę zmian organizacyjnych, obowiązki kierownika Zespołowej Katedry Matematyki, Katedry Analizy Matematycznej, a po utworzeniu Instytutu Matematyki, Zakładu Równań Różniczkowych.

W r. 1958 został mianowany profesorem zwyczajnym. Poza pracą naukową i prowadzeniem zajęć dydaktycznych pełnił rozmaite funkcje administracyjne. W r. 1950 został mianowany dziekanem Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego, w r. 1954 zaś prorektorem ds. nauki. Był przez wiele lat redaktorem Sekcji A „Annales UMCS” oraz członkiem komitetów redakcyjnych innych czasopism naukowych. Był promotorem 11 przewodów doktorskich, a większość jego doktorantów to obecnie samodzielni pracownicy nauki. Wśród nich na szczególne wyróżnienie zasługują prof. Kazimierz Goebel — obecny rektor UMCS i prezes Polskiego Towarzystwa Matematycznego, prof. Jan Kisyński — profesor Politechniki Lubelskiej, członek korespondent PAN oraz prof. Zdzisław Lewandowski — jeden z organizatorów i długoletni dziekan Wydziału Ekonomicznego UMCS. [Biogramy dwóch ostatnich osób zawiera *Kto jest kim w Lublinie 1991 — Informator Lubelski*, Lublin 1991. Tom 38 (1984) „Annales UMCS” Sectio A, poświęcony prof. Adamowi Bieleckiemu z okazji 75-lecia urodzin, zawiera jego obszerny życiorys i spis publikacji].

MIECZYŚLAW BIERNACKI (1891–1959)

Urodzony w Lublinie 30 marca roku 1891 jako syn Zofii z Weysflogów i dr. Mieczysława Biernackiego, popularnego na Lubelszczyźnie lekarza, muzykologa, publicysty i działacza społecznego. Studiował początkowo na UJ, potem na Sorbonie. Wybuch I wojny światowej przerwał jego studia. Zgłosił się jako ochotnik do armii francuskiej, był dwukrotnie ranny i zagazowany. Został odznaczony Orderem Legii Honorowej i wraz z Armią Hallera wrócił do Polski. Po ponownym wyjeździe do Francji otrzymał w r. 1923 licencjat nauk matematycznych na Sorbonie, a w r. 1928 z rekomendacji Paula Montela, członka Akademii stopień doktora (*docteur ès sciences mathématiques*). W r. 1929 został mianowany profesorem nadzwyczajnym matematyki na Uniwersytecie Poznańskim, a w r. 1937 profesorem zwyczajnym. Został wybrany na członka Polskiej Akademii Umiejętności. Do jego uczniów w okresie poznańskim zaliczają się między innymi: Z. Butlewski, S. Dobrzycki, W. Jankowski, J. Mikusiński, L. Włodarski. Lata okupacji niemieckiej spędził w Lublinie, udzielając bezinteresownie lekcji matematyki, z których korzystali m.in. Jerzy Górski, ostatnio profesor Uniwersytetu Śląskiego oraz Jan Krzyż, profesor UMCS. Był jednym z dziewięciu profesorów — założycieli UMCS. Z wielką energią zaczął tworzyć na UMCS ośrodek badań i studiów matematyki. Na jego zaproszenie przybyli do Lublina późniejsi profesorowie: J. Rudnicki, J. Słupecki, J. Mikusiński, A. Bielecki, K. Tatar-kiewicz. Profesor Biernacki był promotorem przy doktoratach, które uzyskali: C. Ryll–Nardzewski, F. Jakóbczyk, W. Jankowski, J. Krzyż. Zmarł niespodziewanie wskutek powikłań przy zapaleniu płuc 21 listopada 1959 roku [życiorys, działalność naukowa i spis publikacji: „Wiadomości Matematyczne” 5 (1962), 1–14; „Colloquium Mathematicum” 9 (1962), 361–381; ponadto życiorys i wspomnienia o prof. Biernackim są zawarte w „Wiadomościach Uniwersyteckich UMCS” 2 (1992), numer czerwcowy].

KAZIMIERZ ARTUR GOEBEL

Urodził się w Warszawie 21 października 1940 roku. W Lublinie kończył szkołę podstawową i średnią (Liceum Staszica). W latach 1958–1963 studiował matematykę na UMCS i pod kierunkiem prof. Bieleckiego wykonał pracę magisterską. W r. 1963 został zatrudniony jako asystent w Katedrze Zespołowej Matematyki UMCS. Pracę doktorską napisaną pod kierunkiem prof. Bieleckiego obronił w r. 1967, a habilitował się w r. 1971. Tytuł profesora nadzwyczajnego uzyskał w r. 1977, a tytuł profesora zwyczajnego w r. 1987. Był promotorem 11 prac doktorskich. Jest autorem trzech książ-

żek (dwie zostały opublikowane w USA, jedna w Anglii) oraz ponad 40 prac naukowych, poświęconych głównie nieliniowym problemom analizy funkcjonalnej, a w szczególności metrycznej teorii punktów stałych. Od r. 1980 jest kierownikiem Zakładu Równań Różniczkowych w Instytucie Matematyki UMCS. W latach 1984–1987 oraz 1990–1993 pełnił funkcję prorektora, a od dnia 22 września 1993 r. jest rektorem UMCS.

Praca za granicą jako *visiting professor*: University of Chicago, University of Iowa, University of Southern California, Università di Milano. Jest członkiem Towarzystw Matematycznych: Polskiego, Europejskiego i Amerykańskiego oraz Polskiego Towarzystwa Geograficznego (Klub Polarny); w Polskim Towarzystwie Matematycznym pełni funkcję prezesa w kadencji 1993–1995. Ponadto jest członkiem Fundacji Kościuszkowskiej i założycielem oddziału lubelskiego Towarzystwa Polsko-Szwedzkiego.

JAN GRZEGORZ KRZYŻ

Urodził się 25 maja 1923 roku w Lublinie. Studiował matematykę, początkowo w Lublinie na UMCS w roku akademickim 1944/1945, potem na Uniwersytecie Poznańskim, gdzie uzyskał absolutorium w r. 1947. W tymże roku otrzymał asystenturę na UMCS i po ukończeniu pracy magisterskiej pod kierunkiem prof. Władysława Orlicza otrzymał na Uniwersytecie Poznańskim stopień magistra w r. 1948. W r. 1954 uzyskał stopień kandydata nauk (równoważny doktoratowi) na UMCS na podstawie pracy, której promotorem był prof. Biernacki, potem dostał przydział pracy do Instytutu Matematycznego PAN na stanowisku adiunkta. Równocześnie prowadził wykłady na UMCS. W związku z wprowadzeniem jednoetatowości zrezygnował z pracy w IM PAN w r. 1962. W r. 1965 objął kierownictwo Katedry Funkcji Analitycznych. W r. 1968 otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego. Po utworzeniu Instytutu Matematyki UMCS w r. 1970 został kierownikiem Zakładu Funkcji Analitycznych w ramach tego Instytutu i stanowisko to zajmował do chwili przejścia na emeryturę w r. 1993. Tytuł profesora zwyczajnego otrzymał w r. 1973.

W latach 1961–1966 pełnił przez dwie kadencje funkcję dziekana Wydziału Mat.–Fiz.–Chem., a w latach 1970–1982 funkcję dyrektora Instytutu Matematyki.

W okresie II 1960–III 1961 pracował w Imperial College of Science and Technology w Londynie jako *research assistant* prof. W. K. Haymana, FRS. Ponadto jako *visiting professor* względnie *visiting scientist* wykładał w University of Michigan (1965–1966), Matscience w Madrasie (XII 1968–III 1969), University of Maryland (1974), Bowling Green State

University i University of Delaware (1981) oraz kilkakrotnie w Université de Montréal. Jako *Colloquium Speaker* miał wykłady na kilku uniwersytetach w RFN, Austrii, Finlandii oraz USA. Jest autorem 4 książek, z których 2 były wydane za granicą (USA, RFN), oraz ponad 70 prac naukowych, poświęconych głównie analizie zespolonej. Był promotorem 7 przewodów doktorskich oraz promotorem doktoratu *honoris causa* profesora Rahmana w r. 1984. Otrzymał nagrodę im. Stanisława Zaremby Polskiego Towarzystwa Matematycznego za rok 1966. Jest członkiem Towarzystw Matematycznych: Polskiego, Europejskiego i Amerykańskiego oraz Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. [Tom 36/37 (1982/83) „Annales UMCS”, Sectio A, poświęcony prof. Janowi Krzyżowi z okazji 60-lecia urodzin zawiera jego obszerny życiorys i spis publikacji].

TADEUSZ LEŻAŃSKI

Urodził się 11 sierpnia 1923 r. w Grójcu k. Warszawy. Ukończył gimnazjum czteroklasowe (*mała matura*) w r. 1939. Podczas okupacji uzyskał maturę w tajnym Liceum im. Zamoyskiego w Warszawie, a następnie uczęszczał na wykłady matematyki i fizyki w ramach konspiracyjnego Uniwersytetu Warszawskiego. Wspomina o tym prof. Kuratowski w *Notatkach do autobiografii*, Warszawa 1981 („wśród mych słuchaczy zdecydowanie wyróżniał się zdolnościami Tadeusz Leżański, późniejszy docent Uniwersytetu Lubelskiego”), s. 107. W r. 1945 rozpoczął studia matematyczne na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie uzyskał magisterium na podstawie pracy *Pierścienie liniowe* napisanej pod kierunkiem prof. Stanisława Mazura i ukończonej w r. 1949. W latach 1949–1955 asystent w Instytucie Matematycznym PAN. W r. 1955 uzyskał stopień naukowy doktora (kandydata nauk) na podstawie dysertacji pt. *Wyznaczniki Fredholma w przestrzeniach Banacha*; promotorem przewodu był prof. Mazur. W r. 1958 uzyskał tytuł naukowy docenta i na tym stanowisku pracował w IM PAN do roku 1964. W roku akad. 1961/1962 przebywał jako stypendysta w Heidelbergu i przy tej okazji brał udział w dwóch konferencjach analizy funkcjonalnej w Oberwolfach w r. 1961 i r. 1962. W r. 1964 doc. Leżański przeniósł się do Lublina i został kierownikiem Zakładu Algebry i Analizy Funkcjonalnej; to stanowisko zajmował do chwili przejścia na emeryturę w r. 1993. W r. 1981 otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego. Opublikował 20 prac naukowo-badawczych i był promotorem w trzech przewodach doktorskich.

JAN GENIUSZ-MIKUSIŃSKI (1913–1987)

Urodził się 3 kwietnia 1913 roku w Stanisławowie. Do szkoły średniej uczęszczał w Poznaniu, gdzie również odbył studia matematyczne, które ukończył w r. 1937. Po ich ukończeniu pracował na uniwersytecie na stanowisku st. asystenta, zaangażowany przez prof. Biernackiego. Okres okupacji spędził w Krakowie, gdzie aktywnie uczestniczył w tajnym nauczaniu. W lipcu r. 1945 otrzymał na UJ stopień doktora filozofii za rozprawę z teorii równań różniczkowych, której promotorem był prof. Tadeusz Ważewski. W lutym 1946 habilitował się na UMCS i pod koniec r. 1946 został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego i kierownika Katedry Matematyki II na Wydziale Przyrodniczym UMCS. Po dwóch latach pobytu w Lublinie przeniósł się do Wrocławia, gdzie był profesorem uniwersytetu w latach 1948–1955. Następnie był profesorem w IM PAN. Etat w PAN-ie zachował po przeniesieniu się do Katowic w r. 1960 i tutaj rozwinął swą dalszą działalność naukową i dydaktyczną. W r. 1965 został członkiem–korespondentem, a w r. 1971 członkiem rzeczywistym PAN. Do końca życia aktywnie pracował naukowo i położył duże zasługi dla rozwoju matematyki na Śląsku. Jest twórcą teorii znanej dziś pod nazwą *rachunek operatorów Mikusińskiego*. Zmarł 27 lipca 1987 roku. [Obszerny życiorys wraz z listą publikacji można znaleźć w „Wiadomościach Matematycznych”, tom 28, 1 (1988), ss. 35–64].

MIKOŁAJ OLEKIEWICZ (1896–1971)

Urodził się 7 września 1896 roku w Mińsku Litewskim. Po ukończeniu szkoły średniej w Mińsku rozpoczął studia matematyczne na Uniwersytecie Warszawskim w r. 1922. W r. 1924 jako stypendysta Fundacji Kościuszkowskiej wyjechał do USA i studiował statystykę matematyczną i psychologię na Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku, gdzie w r. 1926 uzyskał stopień doktora filozofii. Do roku 1930 pracował naukowo w USA, a potem przez 2 lata w Meksyku jako konsultant rządu. Po powrocie do kraju w r. 1932 był zatrudniony aż do r. 1939 w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie jako wykładowca i konsultant naukowy. W r. 1945 został zatrudniony na UMCS jako zastępca profesora i po dwuletniej przerwie, kiedy był delegowany do USA przez Ministerstwo Oświaty, objął stanowisko kierownika Katedry Statystyki Matematycznej, które zajmował do chwili przejścia na emeryturę w r. 1966. W r. 1954 otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego. Zmarł 30 czerwca 1971 roku. [Obszerny życiorys wraz z listą publikacji można znaleźć w „Wiadomościach Matematycznych” 16 (1973), ss. 79–85].

KONSTANTY RADZISZEWSKI (1923–1984)

Urodził się 6 kwietnia 1923 roku w Nowosadach (woj. białostockie). Po zdaniu matury w Białymstoku w r. 1945 został w tym samym roku przyjęty na studia matematyczne na UMCS; ukończył je w r. 1950. Jeszcze jako student otrzymał w r. 1948 asystenturę i od tego czasu jest pracownikiem naukowym UMCS. Stopień kandydata nauk matematycznych, równoważny doktoratowi, uzyskał w r. 1954; promotorem rozprawy był prof. Bielecki. Habilitował się, również na UMCS, w r. 1962. W r. 1964 został mianowany kierownikiem Zakładu Geometrii, a rok później kierownikiem Katedry Geometrii Wydziału Mat.–Fiz.–Chem. UMCS. Profesorem nadzwyczajnym został w r. 1969, a rok później, w związku ze zmianami organizacyjnymi, objął kierownictwo Zakładu Geometrii i Topologii, które sprawował do chwili swej przedwczesnej śmierci. Pełnił również funkcje prodziekana Wydziału w latach 1964–1969 i zastępcy dyrektora Instytutu Matematyki w okresie 1970–1973. Profesor Radziszewski stworzył w Lublinie liczący się ośrodek badań geometrii. Był promotorem 7 przewodów doktorskich oraz recenzentem 15 prac doktorskich i 7 prac habilitacyjnych. Opublikował ponad 40 prac naukowych, a ponadto jest autorem podręcznika *Wstęp do współczesnej geometrii różniczkowej* wydanego przez PWN w r. 1983 oraz trzech skryptów dla studentów. Jeden z nich wydany został w języku francuskim w Oranie (Algieria), gdzie prof. Radziszewski pracował ponad dwa lata (XII 1979–I 1982) jako profesor miejscowego uniwersytetu. Za swe prace naukowe opublikowane w latach 1963–1966 otrzymał nagrodę im. Stefana Mazurkiewicza, przyznaną przez Polskie Towarzystwo Matematyczne.

Przedwczesna śmierć w następstwie pogrypowego zapalenia płuc zaskoczyła go w pełni sił twórczych 10 października 1984 r. [Obszerny życiorys prof. Radziszewskiego zamieściły „Wiadomości Uniwersyteckie UMCS”, w numerze czerwcowym z r. 1992.]

JULIUSZ RUDNICKI (1881–1948)

Urodził się 30 marca 1881 roku we wsi Siekierzyńce nad Zbruczem w pobliżu Kamieńca Podolskiego. Po ukończeniu IV Gimnazjum w Warszawie studiował w Paryżu, na Sorbonie i w Ecole Supérieure d'Electricité, uzyskując licencjat matematyki w r. 1903 oraz dyplom inżyniera–elektryka w r. 1904. Stopień doktora filozofii w zakresie matematyki otrzymał na UJ w roku 1911, potem uczył matematyki w szkołach średnich Warszawy. W latach 1915–1921 prowadził wykłady geometrii analitycznej na Uniwersytecie Warszawskim oraz rachunku różniczkowego i całkowego na Politechnice

Warszawskiej. W maju 1921 uzyskał *veniam legendi* na UJ, po czym został mianowany profesorem nadzwyczajnym Politechniki. W r. 1923 powołano go na stanowisko profesora zwyczajnego matematyki na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie; pozostawał w nim do chwili wybuchu wojny. W r. 1945 objął Katedrę Matematyki II na Wydziale Przyrodniczym UMCS w Lublinie i prowadził dla studentów I roku znakomite wykłady geometrii analitycznej i teorii wyznaczników. W tymże roku doktoryzował się u niego Leon Jeśmanowicz. Był to pierwszy doktorat na Wydziale Przyrodniczym świeżo powstałego Uniwersytetu. W r. 1946 prof. Rudnicki przeniósł się do Torunia na powstający tam Uniwersytet Mikołaja Kopernika, nawiązujący do tradycji wileńskich. Zmarł po ciężkiej chorobie w Toruniu 26 lutego 1948 roku. [Obszerny życiorys wraz z listą publikacji: „Sprawozdania Tow. Naukowego w Toruniu”, I (1947–1948), ss. 174–176].

ZDZISŁAW RYCHLIK

Urodził się w Kodniu (woj. bialsko-podlaskie) 5 stycznia 1947 roku. Po ukończeniu Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej studiował w latach 1966–1971 matematykę na UMCS. Od r. 1971 pracuje na UMCS, początkowo jako asystent na WSN-UMCS, a od r. 1972 w Zakładzie Funkcji Analitycznych Instytutu Matematyki. W grudniu r. 1974 uzyskał stopień doktora nauk matematycznych. Promotorem rozprawy doktorskiej był doc. dr hab. Dominik Szynal. Po utworzeniu w grudniu r. 1975. Zakładu Rachunku Prawdopodobieństwa pozostaje jego pracownikiem aż do chwili obecnej. Habilitował się w marcu r. 1981. W grudniu r. 1989 otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, a w październiku r. 1993 profesora zwyczajnego. Od 1 X 1984 roku do chwili obecnej jest również pracownikiem KUL-u, początkowo na 1/2 etatu, a obecnie na pełnym etacie — jako kierownik Katedry Matematyki KUL.

W latach 1982–1984 zastępca dyrektora IM UMCS, 1984–1987 prodziekan Wydziału Mat.–Fiz.–Chem., od 1 IX 1987 roku dyrektor IM UMCS.

Był promotorem czterech przewodów doktorskich zakończonych; dwa dalsze są w toku. Jest autorem lub współautorem ponad 60 prac naukowych.

JERZY SŁUPECKI (1904–1987)

Urodził się 29 sierpnia 1904 roku w Harbinie (Mandżuria). Studia matematyczne na Uniwersytecie Warszawskim ukończył w r. 1935, a jego praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. Jana Łukasiewicza uzyskała nagrodę Rady Wydziału. W r. 1938 doktoryzował się u prof. Łukasiewicza

i stał się aktywnym członkiem warszawskiej szkoły logicznej, która uzyskała światowy rozgłos dzięki takim osobom, jak: Jan Łukasiewicz, Alfred Tarski, Andrzej Mostowski, Adolf Lindenbaum. W czasie okupacji był bardzo zaangażowany w tajne szkolnictwo i prowadził wykłady w podziemnym Uniwersytecie Warszawskim. Był też żołnierzem AK, uczestnikiem akcji *Żegota*. W r. 1945 został mianowany zastępcą profesora UMCS i kierownikiem Katedry Logiki i Podstaw Matematyki. W r. 1947 habilitował się na UJ. Był opiekunem pracy magisterskiej Jerzego Łosia i promotorem jego pracy doktorskiej napisanej już we Wrocławiu, dokąd przeniósł się pod koniec r. 1947. Od tego czasu do chwili przejścia na emeryturę w r. 1974 był związany z Uniwersytetem Wrocławskim, będąc kierownikiem Zakładu Logiki Matematycznej. Zmarł 15 stycznia 1987 roku. [Obszerny życiorys wraz z listą publikacji można znaleźć w „Wiadomościach Matematycznych”, t. 28, 2 (1990), ss. 183–194].

DOMINIK SZYNAL

Urodził się w Stępinie k. Strzyżowa 4 listopada 1937 roku. Ukończył studia matematyczne UMCS w r. 1961, następnie pracował na Akademii Rolniczej dwa lata jako asystent i następne dwa lata jako asystent w Zakładzie Statystyki Matematycznej UMCS. W r. 1965 uzyskał stopień doktora nauk matematycznych (promotorem przewodu doktorskiego był prof. Mikołaj Olekiewicz), po czym pełnił obowiązki adiunkta. W r. 1969 habilitował się na UMCS i do r. 1977 był docentem, początkowo w Zakładzie Statystyki Matematycznej, a po utworzeniu w r. 1970 Instytutu Matematyki — w Zakładzie Funkcji Analitycznych. Po wydzieleniu w r. 1975 z tej jednostki nowego Zakładu Rachunku Prawdopodobieństwa został jego kierownikiem. W r. 1977 otrzymał awans na profesora nadzwyczajnego, profesorem zwyczajnym został w r. 1986. Kierowany przez niego Zakład stał się jednym z najmocniejszych w kraju ośrodków badawczych w zakresie probabilistyki. Profesor Szynal był promotorem 15 przewodów doktorskich, a lista jego publikacji obejmuje 109 pozycji. W kierowanym przez niego Zakładzie trzy osoby uzyskały stopień naukowy doktora habilitowanego.

KRZYSZTOF TATARKIEWICZ

Urodzony w Warszawie 13 grudnia r. 1923 ukończył studia matematyczne na UJ w r. 1947. Opiekunem pracy magisterskiej, jak również promotorem ukończonej w r. 1950 rozprawy doktorskiej był prof. Tadeusz Ważewski. Z inicjatywy prof. Biernackiego przyjechał do Lublina i objął jako

zastępca profesora w październiku r. 1951 Katedrę Matematyki III. Decyzją CKK został mianowany docentem w r. 1953. W r. 1961 otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego, a w roku następnym przeniósł się do Warszawy, gdzie rozpoczął pracę na Politechnice. Jednakże przez kilka lat nadal prowadził zajęcia na UMCS dojeżdżając z Warszawy. Od r. 1969 miejscem pracy stał się Uniwersytet Warszawski, na którym prof. Tatarkiewicz pracował do chwili przejścia na emeryturę w r. 1994. Był promotorem pracy doktorskiej Światomira Ząbka w r. 1963.

ELIGIUSZ ŻŁOTKIEWICZ

Urodził się 6 listopada r. 1937 we Frampolu. Ukończył szkołę średnią w Biłgoraju w r. 1955. W tymże roku podjął studia matematyczne na Wydziale Mat.–Fiz.–Chem. UMCS, ukończył je w r. 1960, składając pracę magisterską na temat zaproponowany przez prof. Biernackiego. W tym samym roku podjął pracę jako asystent w Zespołowej Katedrze Matematyki. W r. 1965 uzyskał stopień doktora nauk matematycznych; promotorem przewodu doktorskiego był prof. Krzyż. W r. 1971 habilitował się, a w r. 1972 uzyskał tytuł naukowy docenta. Nominację na profesora nadzwyczajnego otrzymał w r. 1981, a profesorem zwyczajnym został w r. 1990. W r. 1993 objął kierownictwo Zakładu Funkcji Analitycznych Instytutu Matematyki UMCS.

Pełnił na uczelni wiele funkcji administracyjnych. W latach 1975–1980 oraz 1989–1991 był dziekanem Wydziału Mat.–Fiz.–Chem. (Wydziału Mat.–Fiz. w okresie 1 II–31 X 1991 roku po oddzieleniu się Chemii). Ponadto był dyrektorem Instytutu Matematyki w latach 1982–1984 oraz jego wicedyrektorem w latach 1971–1973 i od r. 1994.

W roku 1970 przebywał jako stypendysta IREX w University of Michigan. Ponadto pracował trzykrotnie jako *visiting professor* w University of Delaware w latach akademickich 1974/1975, 1980/1981, 1984/1985. W latach akademickich 1990/1991 oraz 1992/1993 przebywał również jako *visiting professor* w Turcji (University of Istanbul). Ma opublikowanych ponad 50 publikacji naukowych i był promotorem 6 przewodów doktorskich. Jest członkiem Polskiego i Amerykańskiego Towarzystw Matematycznych.

SUMMARY

This article presents the history of the Department of Mathematics of the Maria Curie-Skłodowska University on its fiftieth anniversary. Section 1 contains a detailed curriculum of common lectures held for freshmen in mathematics, physics and chemistry in the academic year 1944/45, as well as a presentation of all 17 students that could get

the credits. The next two sections deal with the development of the Department in the years 1944–1969 and 1970–1994, respectively.

The last section contains C.V. of all 14 full professors of mathematics that were teaching at the Department during its fifty years of existence.